

A TISZÁNINENI EV. REF. EGYHÁZKERÜLET

1884. szeptember 21—23. napjain

RIMASZOMBATBAN TARTOTT ŐSZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

MITROVICS GYULA,

egyházkerületi egyházi főjegyző.

SÁROSPATAK.

NYOMTATTA STEINFELD BÉLA, A REF. FŐISKOLA BETŰIVEL.

1884.

*A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület 1884. évi szeptember hó 21—23-ik napjain
Rimaszombatban tartott őszi közgyűlésének*

J E G Y Z Ó K Ö N Y V E .

— 8 —

A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület 1884. évi szeptember hó 21—23-ik napjain Rimaszombatban tartotta meg, lelkészszenteléssel összekötött őszi közgyűlését, *Kun Bertalan*, püspök és ifj. báró *Vay Miklós*, alsózempléni egyházmegyei, mint hivatalukra legidősebb gondnok elnöksége alatt.

Jelen voltak mint képviselők :

Az abauji egyházmegyéből: Fodor Pál, esperes; *Béki Sámuel*, egyházmegyei papi tanácsbíró; *Mesko Sándor*, világi tanácsbíró; *Antalfi László*, egyházmegyei főjegyző.

Az alsóborsodi egyházmegyéből: Bornemisza József, esperes; *Édes Abrahám*, *Tóth Dániel*, *Édes Vince*, egyházi; *Szathmáry Király Pál*, világi tanácsbírák; *Maklári Károly*, főjegyző.

A felsőborsodi egyházmegyéből: Debreczeni Gábor, esperes; *Ragályi György*, egyházmegyei gondnok; *Rácz Endre*, *Takaró József*, papi; *Losonczy Károly*, *Ragályi Miklós*, világi tanácsbírák; *Csontó Károly*, főjegyző.

A gömöri egyházmegyéből: Nagy Pál, esperes; *Csider Károly*, egyházmegyei gondnok; *Balogh Béla*, *Tóth Sámuel*, *Réthy József*, papi; *Farkas Abrahám*, *Sárközy Gyula*, világi tanácsbírák; *Terhes Pál*, egyházmegyei aljegyző.

Az alsózempléni egyházmegyéből: Kopré Ferenc, esperes; ifj. báró *Vay Miklós*, egyházmegyei gondnok; *Zombori Gedő*, papi; *Dr. Lengyel Endre*, *Szinyei Gerzson*, világi tanácsbírák; *Tóth Lajos*, főjegyző.

A felsőzempléni egyházmegyéből: Kálniczky János, esperes; *Böszörményi Károly*, egyházi; *Dókus Ernő*, világi főjegyző.

Az ungi egyházmegyéből: Kovács Károly, egyházmegyei gondnok; *Makay Dániel*, *Orémus Dániel*, *Szabó József*, egyházmegyei papi tanácsbírák.

A tornai egyházmegyéből: Vajányi Lajos, esperes; *Lükő Géza*, egyházmegyei gondnok; *Kapossy György*, főjegyző.

Mint egyházkerületi tanácsbírák: Szentpétery Sámuel, *Terhes Barna*, *Mocsáry Lajos*.

A sárospataki főiskola részéről: Fejes István, egyházi aligondnok; *Dr. Szánthó Gyula*, akadémiai; *Molnár Lajos*, gimnáziumi igazgatók; *Zsindely István*, gazdasági választmányi elnök; *Németh László*, jogigazgató.

A miskolci gimnázium részéről: Halmy Gyula, igazgató.

A rimaszombati gimnázium részéről: Baksay István, igazgató és az összes tanári kar.

Jegyzőkül: Mitrovics Gyula, egyházi; *Debreczeni Bertalan*, világi fő-; *Dr. Kovács Gábor*, világi aljegyző. Ezekon kívül nagyszámú díszes hallgatóság.

Jelen közgyűlésünk, a kétévi időköz alatt papi állomást nyert ifjú lelkészek felavatásával és a rimaszombati egyház, temploma építésének százados évforduló ünnepével levén egybekötve, szeptember hó 21. napja ezen ünnepélyességeknek szenteltetett. Reggeli 9 óra után, elhangozván a szokásos harangszó, egyházkerületünk képviselő-testülete és a felavatandó ifjú lelkészek, püspökünk vezetése mellett vonultak, a mindnyájunkat meglepő módon diszitett s lehet mondani: egészen újraalakított templomba. Ahol is egy bevezető, majd gyülekezeti közös éneklés és a helybeli egyházi énekkar által előadott műdarab után, Terhes Pál, rimaszombati első pap lépett a szószékre; alapigéül Róma XIII: 12. versét vevén fel s a kettős ünnepély alkalmához képest, azon kérdés felett elmélkedvén, hogy: Míódon élvezhetjük legteljesebben a mai nap örömét? alaposan fejtegeté, hogy 1) úgy, ha megfontoljuk a multak emlékeit s kegyelettel állunk meg azok felett; 2) pedig, ha a jelen minden perce arra indit, hogy mennél megfelőbb készüllettel menjünk a jövő elébe. E közhatást keltett beszéd után ismét az énekkar szerepelt. miközben főt. Kun Bertalan, püspök úr lépett fel a szószékbe s tartotta meg főpásztori beszédét. Abban, megszokott melegséggel azt fejtegette, hogy 1) a lelkészi szolgálát, a lelkiismeret- és gondolatszabadság visszaállításával, önállóságot nyert arra, hogy a lelkész saját szemeivel lásson és saját eszével keresse az igazságot; 2) Szabad kezét az igehirdetésre és végre 3) Bensőbb összeköttetésbe jutott a templomi szolgálát a hívekkel, a gyülekezettel. Majd az ifjú lelkészek megfelelvén a szokásos kérdésekre s időközben életrajzaik is felolvastatván az egyházmegyei főjegyzők által, a gyülekezet színe előtt letették esküjüket. Erre megzendült ajkaikon a „Jövel szentlélek úr isten“ kezdetű ének s elhangzása után, előbb Bornemisza József, alsóborsodi, Kálniczky János, felsőzempléni és Vajányi Lajos, tornai esperesek avattatván fel, az ifjú lelkészek, számszerint 28-an, ünnepélyesen felszenteltettek.

A felszentelt lelkészek a következők: Mártha Ferenc, Nagy Mihály, Czike Ferenc, Nagy András, Sólyom Lajos, Reho János, Kőrösy István, Tomory Endre, Thúry Sándor, Hézsér Emil, Medve Pál, Kiss Gyula, Pál Albert, Kolozs István, Szabó Gyula, Németh Péter, Szabó Endre, Kovács Frigyes, Kádár János, Ujj József, Simon István, Fürjész Jenő, Doktor Gyula, Bodnár István, Novák Lajos, Ölbey János, Szombathy Antal, Farkas József.

1. Elnöklő püspök úr, az előző napon megtartott ünnepélyességek után, rövid, buzgó imában kérvén istennek segítő kegyelmét s üdvözölvén a szép számmal egybegyűlt közönséget:

A tanácskozást megnyitottnak nyilvánította.

2. Amidőn is, mindenekelőtt jelentette, hogy szeretve tisztelt főgondnokunk, idősb báró Vay Miklós úr ő excellenciája, hajlott kora és gyöngékedése miatt közgyűlésünkön meg nem jelenhetvén, a társelnökségre a hivatalkor szerint legidősebb egyházmegyei gondnok, ifjabb báró Vay Miklós úr kéressék fel.

Ki a szíves kérésnek engedve, elnöki helyét, a jelenlevő tagok lelkes üdvözlése között foglalta el.

3. A jelen levő képviselők megbízó-levelei felolvasottaknak tekintetvén,

Azok igazoltattak.

4. A Bálint József lemondása folytán üresedésbe jött egyházmegyei főjegyzői hivatalra, nyári közgyűlésünk 11. számú határozata értelmében, szavazás rendeltetvén el: a beadott szavazatok felbontása egy küldöttségre bízott, mely bizottság beadott jelentése szerint beadatott összesen 349 szavazat, melyből Mitrovics Gyula, egyházmegyei aljegyző 322 szavazatot nyert.

Ekként Mitrovics Gyula általános szavazattöbbséget nyervén, a közgyűlés általános lelkesedése közben, mindnyájunk által mélyen érzett s szívből fakadó jókívánatok mellett igtattatott be egyházmegyei főjegyzői hivatalába; ki is meghatott hangon, meleg szavakkal köszömvén meg azon bizalmat, melylyel egyházkerületünk presbyteriumai őt megtisztelék: a hivatalos esküt a gyűlés színe előtt letette.

5. A Mitrovics Gyula főjegyzővé lett választása folytán, az egyházmegyei aljegyzői hivatal üresedésbe jövén :

annak szavazás útján leendő betöltése elrendeltetik, a szavazatok a jövő évi tavaszi közgyűlésre lévén beadandók.

6. Ugyancsak nyári közgyűlésünk 7. számú határozata értelmében, a még betöltetlen két világi egyházkerületi tanácsbírói hivatalra beadott szavazatok, az előző pontban érintett bizottság által felbontatván, ennek jelentéséből kitűnt, hogy a tanácsbírói hivatalra beadott egyenként 344 érvényes szavazat közül dr. Lengyel Endre 252, Lévay József 222, dr. Bódogh Albert 117 és Meczner József 97 szavazatot nyert.

Eszerint dr. Lengyel Endre és Lévay József általános többséget nyervén, egyházkerületi világi tanácsbíráknak kijelentetnek ; kik közül a közgyűlésünkön jelen levő dr. Lengyel Endre, a hivatalos esküt letévén, közgyűlésünk szívélyes jókivánatai között, tanácsbírói székét legott elfoglalta.

7. Lovass Sámuel, volt tornai esperes, egyházkerületünkhöz intézett levelében jelenti, hogy 37 éven át viselt esperesi hivataláról lemondott s meleg szavakkal vesz búcsút egyházkerületünktől s elnökeinktől, áldást kérve úgy rájok, mint egyházkerületünkre.

Mély sajnálkozással veszi tudomásul egyházkerületünk főtisztelendő Lovass Sámuel volt tornai esperesnek, az esperesi kar Nestorának ezen lemondását. Lovass Sámuel érdemei ércnél maradandóbb betűkkel vannak bevésve egyházkerületünk történetének lapjain ; midőn azért ezen érdemek elismerése mellett elbocsátjuk, az élet küzdelmei s az oly hosszan viselt hivatal terhei alatt testileg megtört, de lelkileg még mindig erős aggastyánt a jól megérdemelt nyugalomba : kívánja közgyűlésünk, hogy a gondviselés a közügyeknek szentelt munkás életét még hosszú időn keresztül tartsa meg.

8. Ezzel kapcsolatban olvastatott a tornai egyházmegye, Szádellőben, folyó évi szeptember 9., 10. napjain tartott közgyűlése 21. számú jegyzőkönyvi határozata, melyben tudatja, hogy a törvény által adott jogánál fogva, az egyházmegyei tisztviselők választására nézve a 10 évenkénti tisztújítást hozta be, s miután Lovass Sámuel, esperes, agg korára való hivatkozással, még a folyó év tavaszán, Görgön tartott közgyűlésben, a 25. szám alatt hozott jegyzőkönyvi pont szerint lemondott : esperessé Vajányi Lajos, perkupai lelkészt választá, s egyszersmind a Lovass Sámuel iránti tisztelete kifejezéseül s érdemei méltánylásául, őt élte fogytáig „főesperes“ címmel tisztelte meg.

A tornai egyházmegye ezen intézkedései tudomásul vétetnek, s miután a megválasztott esperes, Vajányi Lajos, már a gyűlés első napján letette a hivatalos esküt s esperessé felavattatott, a közgyűlés szívélyes jókivánatai között, székét tanácskozási asztalunknál is elfoglalta.

9. Elnöklő püspökünk a megindult szív igaz fájdalomával jelentette, ev. ref. egyházunk egyik legkimagaslóbb alakjának, a tudomány és irodalom nemes bajnokának, Nagy Péter, erdélyi ev. ref. püspök, kir. tanácsosnak, a debreceni zsinat és a magyarországi ev. ref. convent nagyérdemű elnökének, folyó évi szeptember hó 16-án, 65 éves korában, hirtelen bekövetkezett gyászos elhunytát.

Egyházkerületünk, midőn egyetemes ev. ref. egyházunk eme büszkeségének, világító oszlopának, mindnyájunkat igaz fájdalommal eltöltő, váratlanul és korán bekövetkezett kidőlte felett legmélyebb megilletődésének s őszinte bánatának kifejezést ad : eme nagy veszteség leverő érzetének enyhülését csak azon tudatban találja, hogy aki pályáját oly nemesen futá, munkáját oly hiven végező, s az élet koronáját

olyan jól kiérdemelte, mint ő, annak élete nem végződik be a sírhalomnál, mert dicső tettei által állított emléke a halás maradék előtt örökre élni fog.

Az erdélyi ref. egyházkerület és a gyászoló özvegy vigasztalan bánatában egyházkerületünk igazán osztozik, s őket erről jegyzőkönyvi kivonaton értesíteni határozza.

- 10.** Folyó évi nyári közgyűlésünk, 21. jegyzőkönyvi számú határozatában, az egyetemes convent folyó évi márciusban tartott üléseiről felvett jegyzőkönyv 62. számú határozata alapján, utasítá az egyházmegyét, hogy az egyházi közigazgatás körében előforduló peres ügyekre vonatkozólag terjeszszék be eljárási szabályait; ilyenek nem léteben adják elő azon módot, amelyen eddig ily ügyek eldöntésénél eljártak s adjanak véleményes javaslatot: mily ügyeket tartanak ily peres kérdéseknek s mily eljárási szabályokat vélnének erre nézve megállapítandóknak. E tárgyban 6 egyházmegye adta be munkálatát. Ezek közül a felsőborsodi egyházmegye, az eddig divatozó gyakorlat előterjesztése mellett, jövőre az ily peres ügyeket az egyházi bíróságok hatáskörébe kívánja sorolni, míg a többi egyházmegye továbbra is fentartatni kívánja az eddigi gyakorlatot, s meghagyatni ezen ügyeket a közgyűlések illetékességi körében, sőt az egyházmegyék többsége ezen ügyekben való eljárást rendelettel szabályozni sem tartja célszerűnek és szükségesnek.

Az egyházmegyék többségének beadott véleménye alapján kimondja egyházkerületünk, hogy az egyházi közigazgatás körében felmerülő peres ügyekre vonatkozólag, eddigi gyakorlatához tovább is ragaszkodni kíván, s az ily ügyeket továbbra is a közgyűlések hatáskörébe tartozóknak véli s e részben eljárási szabályok alkotását nem tartja szükségesnek.

- 11.** Ugyanazon közgyűlésünk, 17. számú határozatával, a pénzügyi bizottság világi elnöke és tagjai megválasztása a jelen közgyűlés napirendjére tüzetett ki.

Mielőtt azonban közgyűlésünk a választást foganatosította volna — felmerült indítvány folytán — hatályon kívül helyezte az idézett számú határozatnak a pénzügyi választmány tagjai számára vonatkozó részét s a pénzügyi választmány tagjait 3 helyett 4 egyházi és 4 világi egyénben állapította meg. Ennek megtörténte után a választás következőleg vétetett foganatba: titkos szavazás útján, szótöbbséggel elnökké választott Ragályi György; tagokká, egyházi részről: Tóth Dániel, Debreczeni Gábor, Bornemisza József és Balogh Béla; világi részről: Lévay József, ifj. Losonczy Károly, Lengyel Sámuel és Vay Béla báró.

- 12.** Olvastatott Fejes István, s.-a.-ujhelyi lelkész, sárospataki főiskolai algondnoknak, az egyházkerület Sárospatakon, 1884 június 30— július 1-én tartott közgyűlése 22. jegyzőkönyvi pontjában nyert megbízása következtében „az egyházközségi dékánosság felállítása“ tárgyában készített javaslata.

Az alaposan és célszerűen kidolgozott kimerítő javaslatot egyházkerületünk elismeréssel fogadván, s érette Fejes István, főiskolai algondnoknak szives köszönetét fejezvé ki, arra következő határozatot hozott:

a) Miután az egyházközségi dékánásznak a zsinati szabályzat értelmében minden egyházközségben való felállítása hő körültekintést, minden oldalról való komoly megfontolást és a szervezetnek a különböző körülmények számbavételéhez alkalmazott kidolgozását igényli; de másrésről nem óhajtván egyházkerületünk e fontos tárgyban az egyházmegyék véleményeinek meghallgatása nélkül határozni: a beadott javaslat az egyházmegyékhez azon utasítással tétetik át, hogy azt behatóan tárgyalás alá vevén, tárgyalásaik eredményét jövő tavaszi közgyűlésünkre beterjeszszék. Míg azonban ezen, az egyházmegyék által beterjesztendő javaslatok alapján egyházkerületünk az egyházközségi dékánosság felállithatása módozataira nézve végmegállá-

podásra jutna, a convent — püspöki hivatalunk útján — felkérteni határoztatik, hogy ide vonatkozó tárgyalásait az ideig elhalasztani sziveskedjék.

b) Miután a javaslatnak az egyházkerületi segélyek rendszeres és szabályszerű elosztására vonatkozó elveit az egyházkerület már jelenleg is helyesli: utasítja az egyházmegyéket, hogy az egyházkerület különböző pénztáraiból az egyházmegyék által nyert évi segélyátalányok elosztására nézve, jelöljék meg azon célokat, melyekre az évi segélyt elosztani, és azon sorrendet, melyet a segélyezésnél megtartani legcél-szerűbbnek gondolnak és erről szóló munkálataikat jövő tavaszi közgyűlésünkre szintén terjeszszék be.

c) Az egyházaknak és egyeseknek az országos közalaphól való segélyezését illetőleg, hogy az valóban igazságos, méltányos és gyökeresen orvosló is lehessen, a javaslat idevonatkozó elveinek helyeslésénél fogva felkértek a convent, hogy minden tekintetben méltányos és igazságos kulcsot állapítson meg azon arányra nézve, melyszerint egyházkerületenkint a segélyezést eszközöltetni óhajtja. Ezen kulcs elkészüléséig és egyházkerületünkkel való közöltetéseig, a közalaphól való segélyezésért felterjesztendő kérvények megbirálását egyházkerületünk egy kinevezendő bizottság által fogja eszközöltetni.

13. Olvastatott a közoktatásügyi magyar királyi minisztériumnak, folyó évi június 19-én, 22,034. szám alatti leirata, melyben tudatja, hogy ő császári királyi apostoli felsége, a veskóci ev. ref. egyházközségnek, iskolaépítési célra, legmagasabb magánpénztárából 100 frtot, továbbá a folyó évi aug. 8-án, 28,947. szám alatti miniszteri leirat értesítése szerint, az ongai ev. ref. egyházközségnek, iskola helyreállítási célra 100 frtot legkegyelmesebben engedélyezni méltóztatott.

Az apostoli királyi felség kegyének e nagylelkű nyilvánulása legmélyebb hálával és köszönettel fogadtatik.

14. A közoktatásügyi magyar királyi miniszter, folyó évi június 20-án, 15,424. szám alatt tudatja, hogy miután az új jogakadémiai szabályzatnak a vizsgálati határidők beosztását tárgyzó rendelkezései a sárospataki jogakadémiánál, annak eltérő viszonyai miatt, változtatás nélkül nem alkalmazhatók: a kérdéses szabályzatnak a vizsgálati, illetőleg pótvizsgálati határidőkre vonatkozó előterjesztése értelmében módosított alkalmaztatásához, a folyó tanév tartamára beleegyezését adja.
15. Ugyanazon minisztérium, folyó évi június 16-án, 21,255. szám alatt tudatja, hogy az 1884. évi államköltségvetésben a ref. egyház részére törvényhozásilag megállapított javadalomból, az évi 7000 frtot a miskolci magyar királyi adóhivatalnál kiutalványozta.
16. Ugyanazon minisztérium, folyó évi július 7-én, 24,688. szám alatt tudatja, hogy a Dr. Ruzsicska Kálmán, zalamegyei királyi tanfelügyelővé lett kinevezése által megüresült zemplénmegyei segéd-tanfelügyelői állomásra ideiglenes minőségben Felber Domokos, hevesmegyei királyi tanfelügyelői tollnokot nevezte ki.
17. Ugyanazon minisztérium, folyó évi július 11-én, 24,724. szám alatti leiratában, felhívja püspöki hivatalunkat, hogy miután évenként különféle egyházi hatóságok panaszt tesznek a minisztériumnál, hogy más felekezetek lelkészei törvényszerűen a panaszttevő hatóságok egyházához tartozó gyermekeket megkeresztelik anélkül, hogy a keresztelési bizonylatokat az illetékes lelkésznek kiszolgáltatnák, sőt erre felszólítatva, e bizonylatok kiadását különféle, a törvény előtt meg nem állható okokból megtagadják: az egyházi joghatósága alatt álló papságot, az 1868. évi LIII. törvénycikk intézkedései értelmében utasítsa és szigorúan hagyja meg, hogy mindannyiszor, valahányszor oly gyermeket, ki a törvény rendelkezése szerint más felekezethez tartozik, bármely okból megkeresztelnek, a keresztelési bizonylatot anyakönyvezés végett az illetékes lelkészhez, a ténykedés után

legfeljebb nyolc nap alatt és az 1879. XL. törvénycikk 53. §-ában megszabott büntetés terhe alatt áttenni el ne mulasztják.

Mindezen miniszteri intézkedések a püspöki hivatal által már körözve és a szükséghez képest elintézve lévén, tudomásul vétettek.

18. Ugyanazon minisztérium, folyó évi szeptember 10-én, 30,828. szám alatt kelt leiratában, miután arról értesült, hogy a hitfelekezetek által fentartott némely középiskolák nem állítanak ki a tanulók részére évenkénti rendes iskolai bizonyítványokat, kivéve, ha a tanulók magok kérik, hanem csak félévenkénti ingyenes és csakis a szülők tájékoztatására szolgáló magán értesítőt; tekintve azt, hogy ez utóbbiak a hiteles okmány jellegét nem igényelhetik, nehogy miattok visszaélések támadhassanak, felkéri püspöki hivatalunkat, hogy az egyöntetűség érdekében, a főhatósága alatti középiskolákban rendelje el, miszerint jövőben ezen intézetek szabályszerű évi bizonyítványokat állítsanak ki s ezek elveszése esetén, a tanuló kértére, azt többé ne eredeti alakjában, hanem hiteles másolatkép állítsák ki és erről a közoktatási minisztériumot értesítsék.

Ezen miniszteri intézkedés a sárospataki és miskolci ref. főgimnáziumoknak oly utasítással adatik ki, hogy az egyetemes ref. convent által a magyarországi középiskolákra megállapított szabályzat „B. Rendtartás“ 6. pont harmadik kikezdésének hasonló intézkedését, ezen miniszteri leirat értelmével egyezőleg valósítsák.

19. Ugyanazon minisztérium, folyó évi augusztus 28-án, 1228. elnevezési szám alatt, a magyar királyi országos levéltárra vonatkozó, máig érvényes törvények és rendeletek című munkának egy példányát megküldi.

Köszönettel tudomásul vétetvén, levéltárunkba tétetni rendeltetik.

20. Olvastatott a közoktatásügyi magyar királyi minisztérium, folyó évi július 26-án, 27,109. szám alatt kelt intézkedése, melyben tudatja, hogy a rimaszombati egyesült prot. gimnázium igazgatóválasztmányának felterjesztésére, a nevezett intézetnél betöltendő classica-philologiai tanszékre Marossy Sándor, ág. hitv. okleveles tanárjelöltet; a mathematica-physikai tanszékre pedig Kerekes Dezső, ref. vallású okleveles tanárjelöltet, a folyó évi május 10-én kötött szerződés V. pontjában gyökerező jogánál fogva, ideiglenes minőségben s a háromévi próbaidő fentartásával, rendes tanárokká kinevezte. Ezzel kapcsolatban olvastatott Czékus István, ev. püspöknek, folyó évi aug. 4-én, 1221. szám alatt kelt, a fentebbi miniszteri intézkedést püspöki hivatalunkkal, mint társhatósággal tudató átirata.

Tudomásul vétetett.

21. Ugyanazon minisztérium, 1884. május 24-én, 882. elnöki szám alatt kelt leiratában, miután az ő császári királyi apostoli Felsője legfelsőbb magánpénztárából adományozott összegek kézhezvételét igazoló nyugták egyik-másik egyházközség részéről hetek, sőt hónapok mulva terjesztetnek fel, ami a legfelsőbb magán és családi alapok számadási kezelésében nehézségeket okoz: felkéri püspöki hivatalunkat, hogy az ilyen adományok nyugtáit postafordultával bekövetelvén, azokat nevezett minisztériumnak azonnal terjeszse fel.

22. A sárospataki főiskolai igazgató-tanács, 1884. szeptember 8-iki ülése jegyzőkönyvi 24. számú kivonata mellett, felterjesztvén „a jog- és államtudományi kar tanulmányi és vizsgálati rendszabályait,“ azokat elfogadás és megerősítésre a következő módosításokkal ajánlja.

a) A 40. §-t következőleg: „A két alapvizsgálati bizottságot a jog- és államtudományi kar évenként alakítja azon kartagokból, kik az illető alapvizsgán képviselt valamely tantárgyat előadják. Elnöke a dékán. A rendes bizottsági tagok akadályoztatása esetére, a rokon tanszakok tanárai közül póttagok hivandók be. A főiskolai igazgató-tanács saját kebeléből szintén választ

két-két tagot az alapvizsgálati bizottságokba, akik az alapvizsgálatokon résztvesznek. Az egyes vizsgálati esetekre összehívandó külön bizottság — a főiskolai igazgató-tanács küldöttein kívül — az első alapvizsgálatnál három, a másodiknál négy tagból áll, akik közül az első alapvizsgán csak ketten vizsgálnak.“

b) A 41. §-ban, ezen sorok után: „másképp pedig azon szakférfiakból, mint kütagokból, kik a jog- és államtudományi kar javaslatára“ így egészítettet ki: „az igazgató-tanács jóváhagyása mellett, a főiskolai főgondnokság (püspök) felterjesztésére, a közoktatásügyi magyar királyi miniszter által, a vizsgálati bizottság egy-egy tanévre való elvállalására felkértek, stb.

c) A 42. §-ban, ezen kifejezés helyett: „Azok, akik a tanfolyam elengedése mellett tesznek vizsgálatot“ ez fogadtatott el: „Azok, akik miniszteri engedéllyel tesznek vizsgálatot.“

d) A vegyes intézkedésekről szóló VI. fejezet 48. §-a így módosított: „A jog- és államtudományi kar tanulmányi s egyéb ügyekben az egyházkerületi hatóságokkal, az akadémiai szék, a vallás- és közoktatásügyi miniszterrel pedig oly kérdésekben, amelyek ezen miniszter igazgatási vagy intézkedési köréhez tartoznak, az akadémiai szék véleményének meghallgatása mellett, a főiskolai főgondnokság (püspök) útján érintkezik.“

A jog- és államtudományi kar tanulmányi és vizsgálati rendszabályai, a főiskolai igazgató-tanács fentebb jelzett módosításaival, megerősítettnek s tudomásvétel végett a közoktatásügyi magyar királyi minisztériumhoz, a püspöki hivatal útján, felterjesztetni határozatnak.

23. Fráter Sándor, a sárospataki főiskola györgytarlói birtoka haszonbérelője, a főiskolai igazgató-tanácsához beadott kérvényében, következő kérelmeket terjesztette elő:

1. Minthogy a termények — hiányos minőség folytán — a termelési költséget alig fedező árak mellett, jelenben csak veszteséggel értékesíthetők; s miután a folyó első félévre eső haszonbért befizette, a másik félévi haszonbérlet befizetésére, a dohánybeváltás idejéig, haladékat kér.

2. Minthogy minden rendelkezése alatt álló pénzét, az ezen évben mintegy 5000 forint értékig végeztetett s a birtok hasznavethetőségét feltételező és ezáltal parancsolólag követelt csatornázási munkálatokba fektette, és ezen munkálatoknak folytatása és szerződésszerűleg még 2 és $\frac{1}{2}$ év alatt leendő befejezése lehetetlenné válnék, ha ő ma a cautio kiegészítésére kényszerítették: a cautio letételének jelenlegi teljesítésétől magát feloldatni kéri.

3. Minthogy 5700 forint vízszabályozási hátralék-tartozásába, az adófelügyelőség haszonbérelőnek 10,000 frt. értékű jószágait foglaltatta le, és így nem foroghat fel arra nézve aggály, hogy ezen teher a főiskolára sulyosodnék; mindazáltal bérelő ezen vízszabályozási teher törlesztésére ez évben 2500 frtot, mint — szerinte — őt ténylegesen terhelő összeget szándékozik fordítani, és az általa el nem fogadható jogtalan és törvénytelen kivetések ellenében, az ő igazságos érdekeinek pártfogoltatását kéri.

4. Haszonbérelő lépéseket tett újra egy consortium alakítására; de ennek akadályá egyrészt, hogy a viszonyokkal nem ismerősök, nem fogadhatnak el oly feltételeket, melyekben a bérösszeg fixirozva nincs; másrészt a szerződés 11. pontja tiltja az átruházást, holott kimondja, hogy a haszonbérlet a haszonbérelő eshetőleges halálával, ennek örökösire száll át; miért is kéri az említett pontnak oda módosítását, hogy bérelő jogainak külön szerződéssel leendő biztosítása mellett, a bérszerződés a bérletársakra ruháztathassék és hogy a bérösszeg fixiroztassék.

Mely kérelmek az igazgató-tanács által, 1884. szeptember 8-án tartott ülésben tárgyalás alá vétetvén, előzetesen beszerezettek azon adatok, melyek ezen haszonbérleti ügyre vonatkoznak, s különösen Fráter Sándornak, a főiskola irányában fennálló tartozásait s ezek biztosítására szolgáló fedezetet tüntetik ki, melyek szerint Fráter Sándor haszonbérelő tartozása következő összeget tesz ki:

I. Az 1883. évről:

a) Vízszabályozási költséghátralék az 1883. évi decem. 31. napjáig kiszámított kamatokkal	9113 frt. 82 kr.
b) Ennek a fizetés napjáig esedékes 6 ^o / _o kamatja 9 óra kiszámítva	410 frt. 8 ¹ / ₂ kr.
c) Tűzkárbiztosítás	208 frt. 91 kr.
d) Mult évi haszonbér késedelmi kamatja	247 frt. 50 kr.
Összesen	10040 frt. 31 ¹ / ₂ kr.

II. Az 1884. évről:

a) Az első félévi, most befizetett haszonbér után félévi késedelmi kamat	82 frt. 50 kr.
b) Második félévi haszonbér	2750 frt. — kr.
c) Tűzkárbiztosítás	208 frt. 91 kr.
d) Vízszabályozási költség	3393 frt. 73 kr.
e) Ennek félévi kamata	270 frt. 87 kr.
Összesen	6766 frt. 01 kr.

Összes tartozás 1883. és 1884. évekről a visszavett és beadandó óvadékkal, 2500 frttal együtt 19306 frt. 32¹/₂ kr.

III. A bodrogi tiszaszabályozó-társulat pénztárát illető különféle címeken összegyűlt hátralékokból 1880. évben összeszámított tartozás tett 1880-ik év végén 6878 frt. 64 krt., mely 6°/_o kamatokkal 1881. évi január 1-től számítva, 10 évi befizetésre vettetik ki.

Ebből leszámított a fennebbi kimutatásban:

a) 1881., 1882., 1883. évekre kamatokkal együtt kiszámítva	3377 frt. 56 kr.
b) a folyó évi részlet	687 frt. 86 kr.
Összesen	4062 frt. 42 kr.

Fennáll még a 6878 frt. 64 krból 4 évi törlesztési részletnek, 687 frt. 86 krtjával, összesen 2751 frt. 44 krtak levonása után 4127 frt. 20 kr. tőke és ezen egész tőkehátraléknak az évenként esedékes 687 frt. 86 krt-hoz hozzászámítandó 6°/_o kamata.

Az 1883. és 1884. évekről való tartozáshoz 19306 frt. 32¹/₂ krt-hoz számítottván a 10 évre repartíált vízszabályozási hátralékból még letörlesztetlen 4127 frt. 20 kr. tőke; Fráter Sándor elleni követelésül mutatkozik 23433 frt. 52¹/₂ krt.

Ennek fedezéséül kimutatattik jogigazgató által:

a) 1883. évi július 2-án lezárt s meglevő gazdasági felszerelés, marhák, gépek sat. értéke	12020 frt.
b) 1883. évi október 22-én lezárt s most learatott őszi vetés becsértéke	7350 frt.
c) 1884. évi június 6-án lezárt s meglevő tavaszi vetés becsértéke	12420 frt.

Összes fedezet 31790 frt.

Mely adatok megvizsgálása után, az igazgató-tanács, a fennebb idézett napon, Sárospatakon tartott ülésében, 33. szám alatt hozott jegyzőkönyvi pontjában, a tárgyalás alatt levő kérelmek fölött következő határozatokat hozott:

1. A kérvény első pontjára nézve, az egyházkerülethez felterjesztendő javaslatképen kimondja az igazgató-tanács, hogy az egyházkerület, folyó évi tavaszi közgyűlés 40. jegyzőkönyvi számú határozata értelmében, szeptember 1-ig kifizetni elmulasztott második félévi haszonbér-részlet kifizetésére nézve, a határidő folyó évi december 31-ig meghosszabbíttassék; utasítván a gazdasági választmány, hogy a zárlatot a dohánytermésre s folytatólagosan az őszi vetésre is rávezettesse.

2. A haszonbérlő által kivett 2500 frt. óvadék visszatérítésének ügye, a haszonbérlő költségén eszközölt s még befejezetlen csatornázási munkálatokba, a főiskola javára befektetett értéknek, a gazdasági választmány közbenjöttével, szakértők által foganosítandó pontos és teljes hitelű felszámításával kapcsolatban intéztessék el, s az óvadék kiegészítése most ne sürgettesék; utasítván a gazdasági választmány, hogy biztos adatokat szerezzen afelől, vajjon a már eddigelé átvett csatornázási munkálatokon felül, ez évben mily mérvű ily beépítés történt a főiskola javára, s annak értéke mennyiben haladja meg vagy nem a visszafizetendő óvadék értékét?

3. Szavazattöbbséggel elhatározta az igazgató-tanács, hogy a haszonbérlőt szerződésileg terhelő vízszabályozási költséghátralék törlesztésére 5000 frtot fizessen ki bérlő multhatatlanul, még a legközelebb tartandó egyházkerületi gyűlés határidején belől, és így szeptember 20-ik napjáig bezárólag, készpénzben, a főiskola pénztárába, vagy pedig az adóhivatalnak ezen összeg lefizetéséről kiadott nyugtáját mutassa be a kitűzött határidőn belől, a főiskolai gazdasági választmánynak. Ezen 5000 frt. kifizetésének megtörténtével léphessen csupán életbe a haszonbérhátralék és cautio kifizetésére fennebb megadott haladék. Emellett azonban, felelősség terhe alatt, megbízta az igazgató-tanács a főiskolai gazdasági választmányt és jogügyi igazgatót, hogy a főiskola fenmaradt követelései erejéig, Fráter Sándor, bérlő összes javaiból, szoros lezárolás által, teljes biztosítékot haladéktalanul eszközöljenek s a szeptember 21-iki egyházkerületi közgyűlésben jelentést tegyenek.

4. Végre, az igazgató-tanács, a kérvény utolsó pontját illetőleg, miután bérlőnek egy bérlő consortium alakítására az egyházkerület, a folyó évi tavaszi közgyűlés 40., 6. jegyzőkönyvi száma alatti határozattal, az engedélyt megadta: azon akadályt, melyet bérlő az alakulás nehézségeül érint, elhárítani hajlandó levén, az egyházkerülethez javaslatképen terjeszti fel, hogy a bérlő-consortium alakulása esetére kimondandó évi haszonbér, a tényleges állapotnak lehetőleg megfelelő számításal, 8000 frtban, mint állandó összegben szabassék meg, s a most érvényben álló bérszerződés többi pontozatai, ahhoz képest legyenek a körülmények szerint módosítandók, vagy egészben megváltoztatandók.

Ezzel kapcsolatban, olvastatott Fráter Sándornak, egyházkerületi közgyűlésünkhöz beadott kérvénye, melyben előterjeszti, hogy az igazgató-tanácsot, ezen rá nézve felette szigorú határozat hozatalára főleg azon indok vezette, hogy az elébe terjesztett adatokból azon meggyőződésre jutott, miszerint ő, vízszabályozási költség címén, 13,000 forinttal tartozik, holott pedig ezen adatok tévesek, mert a vízszabályozási tartozásokban oly hátralékok is foglaltatnak, melyek a tagosítást megelőzőleg, a közbirtokossági kötelékből eredvén, őt nem terhelhetik; továbbá együtt vezetnek az ő tartozásaival a Kun Dániel-féle birtok után eső ilynemű költségek is, melyek pedig őt semmi szín alatt sem illethetik s melyek leszámítása után, őt a tartozásokból legfőlebb csak 6000 frt. terhelheti. Kéri tehát, hogy változtattassék meg az igazgató-tanács ide vonatkozó, fennebb előterjesztett határozata, s ő 5000 frt. helyett — mivel tartozása több mint felére olvad le — csak annak felét, 2500 frtot legyen köteles lefizetni, melyből már 1500 frtot a főiskola pénztárába tényleg befizetett, a további 1000 frtnak még ez év folytán leendő letörlesztésére magát kötelezvén; kéri továbbá, hogy vízszabályozási tartozása, az igazgató-tanács által, az általa beterjesztett kimutatásban jelzett s őt sem a méltányosság, sem a szoros jog szerint nem terhelhető fennebb érintett tartozások leszámításával, közbenjötte mellett állapíttassék meg, s hogy ellene a szoros bírői zár ne alkalmaztassék. Végre kijelenti, hogy elfogadja az igazgató-tanács azon, a fennebb idézett 4. pontban foglalt határozatát, melyszerint az alakítandó bérlő-consortium által évenként fizetendő haszonbér-

összeg mindent, jelesül a mostani bérösszegezen felül elvállalt bármiféle fizetési kötelezettségeket beleértve, 8000 frt. állandó összegben állapíttassék meg és kéri, hogy ez alapon neki egy bérlő-consortium felállítása megengedtesék.

Egyházkerületünk az igazgató-tanács fennebb idézett határozatának mind a négy pontját magáévá teszi s megerősíti, mindazáltal a harmadik pontot azon módosítással, hogy haszonbérlő ellen „szoros zár“ alkalmazását nem kívánja, hanem utasítja a gazdasági választmányt, hogy haszonbérlő minden felszerelvényeire, beruházásaira s terményeire, minden hátralékos tartozása erejéig — mennyiben még eddig nem eszközöltetett volna — biztosítást foganatosíttasson és szigorúan ügyeljen fel, hogy a lefoglalt vagy ezután lefoglalandó tárgyak, a gazdasági választmány tudtán kívül el ne idegeníttessenek, s amennyiben mégis a termények elárusításának szüksége állana elő: utasítja haszonbérlőt, hogy ezen elárusításra a gazdasági választmány engedélyét kérje ki; egyszersmind kötelességévé teszi bérlőnek, hogy a már lefizetett 1500 frtot, az 1884. év végeig, 5000 frtra mulhatlanul kiegészítse.

- 24.** A folyó évi március 17—23-ik napjain, Budapesten tartott convent 71. számú határozata folytán, megküldetvén az egyes egyházkerületeknek a középiskolai tanterv, belrendtartást és szervezetet megállapító szabályok az egész köznevelésre és közoktatásra, nekülönben a mult évi conventen megállapított theologiai akadémiák és tanítóképezdek szervezete: ennek alkalmából arra utasíttatnak az egyházkerületek, hogy azokhoz alkalmazva rendezzék be úgy középiskoláikat, mint theologiai akadémiáikat és tanítóképezdeiket; a köznevelési és közoktatási szabályokhoz szintén szorosán alkalmazkodjanak s mindezekről az egyetemes conventhez tegyenek jelentést.

Egyházkerületünk felkéri püspöki hivatalát, hogy a conventen tegyen jelentést oly irányban, hogy közép- és felsőbb iskoláink a kívánt módon rendeztettek; a népiskolai szervezet az egyházaknak kiosztatott azzal az utasítással, hogy annak kívánalmaihoz alkalmazkodjanak.

- 25.** Folyó évi, Sárospatakon tartott, nyári közgyűlésünk, 14. számú határozata értelmében, a sárospataki főiskolai igazgató-tanács, helybenhagyás végett, a sárospataki állami tanítóképezdében tanuló felekezetünkbeli IV. éves növendékek vallásoktatására vonatkozólag, a főiskolai hittani szakelnöksége által készített következő javaslatot terjeszti elő:

„A theologiai szakelnökség, az egyházkerület folyó évi tavaszi közgyűlése jegyzőkönyvének 96. számú határozata szerint, azzal levén megbizva, hogy adnánk javaslatot arra nézve, hogy az állami tanítóképezdében levő, saját felekezetbeli IV. osztályú tanulóink részére, minő vallásos tananyagot volna legcélszerűbb tanítani azon heti 1 órán, melyet a miniszteri tanterv ez osztályban kijelöl: van szerencsénk a következőket tiszteletteljesen előterjeszteni.

Mint hogy azon tantervben, amely szerint taníttatik mai napon a képezdében a vallástudomány, a vallásos oktatásnak minden lényegesebb tananyaga föl van véve, valami újabb és nagyobb kiterjedésű tantárgy felvételére a IV. osztály számára, nézetünk szerint, nincs szükség. Legcélszerűbbnek vélnők azért, ha ezen osztályban, ref. egyházi és iskolai életünk szervezete és kormányzata ismertetnék meg röviden a növendékekkel és pedig épen a zsinati törvények alapján.

Nem szükség ezt hosszasan indokolnunk. Egy leendő egyházi hivatalnoknak, aminő a tanító is, mindenesetre tudnia kell ezeket, már csak azért is, hogy ismerje viszonyát és kötelességeit egyháza és azok iránt, kiknek ő hatósága alatt áll. Mint hogy aztán, a most alkalmazásban levő tanterv értelmében, képezdei növendékeink már tanulják a vallástanítás módszerét, szükségesnek látnók, ha, amikor azt a heti egy óra megengedi, ez irányban gyakorlati tanításokat is látnának az intézetben működő katekheta vezetése alatt. Ez a gyakorlat nélkülözhetlen kiegészítő része az elméletnek.

Javaslatunk elfogadását annyivalinkább bátrak vagyunk a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlésnek tisztelettel ajánlani, mert az teljesen összhangzásban áll azon tantervvel is, melyet a convent e tekintetben a felekezeti tanítóképezdek részére megállapított.

A fölterjesztett javaslat egész terjedelmében elfogadtván, az említett képezdei osztály vallástanítási anyagául, a ref. egyházi és iskolai szervezetének, a zsinati törvények alapján leendő ismertetése tűzetik ki, s egyházkerületünk e részben való megállapodása a képezdei igazgatósággal is közölni határozatott.

26. Ugyanazon közgyűlésünk 23. számú jegyzőkönyvi határozatának 2-ik pontjában, a főiskolai tanári kar, arra vonatkozó javaslat készítésére szólíttatván fel, hogy mimódon lehetne a tervezett könyvtári olvasó-szobát, a szépészeti és műrégészeti muzeum kimozdítása nélkül, célszerűen elhelyezni: e kivánt javaslat előleges átnézésével megbízott igazgató-tanács, folyó évi szeptember 7-én tartott ülésének 21. sz. jegyzőkönyvi felterjesztésében tudatja, hogy a tanári kar ez ügyben egy bizottságot nevezett ki, de ez, az idő rövidsége miatt, munkálatával ez alkalomra még el nem készülhetett.

Tudomásúl vétetik s a kivánt javaslat jövő évi tavaszi közgyűlésünkre bevaratik.

27. Ugyanazon közgyűlésünk 27. számú jegyzőkönyvi pontja, a főiskolai igazgatóságot, az országos kiállításban leendő részvétel ügyében szükséges előintézkedések megtételére utasítván, az igazgató-tanács, folyó évi szeptember 9-én tartott ülésének 40. számú jegyzőkönyvi pontjában jelenti, hogy a megbízott igazgatóság újlag tudakozódott a minket érdeklő osztály bizottsági elnökségénél, de attól megkeresésére semmi választ sem kapott.

Sajnos tudomásúl vétetik.

28. Ugyanazon közgyűlésünk, 39-ik számú jegyzőkönyvi pontjában, a sárospataki hittanári kart azzal bizta meg, hogy jelen gyűlésünkre készítsen kimerítő javaslatot aziránt, valyon a convent által megállapított theologiai tanterv, theologiai akadémiánk jelenlegi tanerejével életbeléptethető-e és ha igen, mimódon; ha pedig ez nem lenne lehető, javaslatában terjeszse ki figyelmét arra is: hány tanár vagy docens alkalmazása által lehetne a szervezet keresztülvihető. Az igazgató-tanács, folyó évi szeptember 9-én tartott ülésének 35. számú jegyzőkönyvi pontjának kíséretében, a hittanári kar következő javaslatát terjeszti elő, elfogadás és megerősítés végett.

„A főtiszteletű egyházkerület mult nyári közgyűlése jegyzőkönyvének 39-ik pontja által felhívatván arra, hogy készítsünk kimerítő javaslatot jövő őszi gyűlésünkre az iránt, valyon a convent által megállapított theologiai tanfolyam szervezete theologiai akadémiánk jelenlegi tanerejével életbeléptethető-e és ha igen, mimódon? ha pedig ez nem lenne lehető, javaslatunkban terjeszszük ki figyelmünket arra is, hány tanár vagy docens alkalmazása által lehetne a szervezet keresztülvihető? a következőkben van szerencsénk megtenni előterjesztésünket:

Ami theologiai akadémiáinknak a convent által megállapított szervezet s a tudomány igényei szerint való teljes berendezését illeti, kimerítő javaslatot volt szerencsénk már közel tíz éve eziránt a főtiszteletű egyházkerület elé beterjeszteni, mely két új theologiai tanszék felállításának s a bölcsészeti szakból egyelőre legalább a Felméri Lajos eltávozásával megürült neveléstanpsychologiai tanszék újra betöltésének szükségét emelte ki. Az egyik theologiai tanszék a két exegesis minden tekintetben kívánatos különválaszthatása és az összehasonlító vallástudománynak a tanrendbe fölvehetése végett olyformán, hogy az új tanszék az összehasonlító vallástudományt és az ó-szövetségi nyelvet, írásmagyarázatot és Izráel vallásos történetét, általán az egész ó-szövetségi theológiát ölelné fel, mig a másik exegetikai tanszék tisztán az új-szövetségre szoritkoznék, olyformán, hogy nemcsak magyarázná az új-szövetséget, hanem azt történelmileg is kezelné, az új-szövetségi isagogica, Jézus élete s a keresztyénség őstörténetének előadásával. A másik új tanszék felállítását egyfelől az erkölcstannak a vallástannal való egyesithetése szempontjából, másfelől

a rendszeres vallástudományoknak jelen, mindinkább növekvő széles elágazódására való tekintetből látta szükségesnek, az eddigi egy rendszeres theologiai tanszék mellé, a hittani kar előterjesztése, annyivalinkább, mert a régi *systematica theologia*, a mai tudományos fejlettségén s a jelen és különösen a jövő igényeknek megfelelőleg, a rendszeres vallástudományi tankörnek csak egy részét képezi már; mellette mindinkább elodázhatlanná válván a vallásos tanrendszernek, nemcsak mint történetinek, mint pozitívnak, hanem az újkori tudományokra való tekintetből, mint elméletinek, tisztán tudományosnak, vagy ha úgy tetszik kifejezni: mint bölcsészetiinek tárgyalása.

Ezen javaslatunkat átalán s közelebbről a két theologiai és egy bölcsészeti tanszék felállítását akkor a főtiszteletű egyházkerület, 1875. ápril 27—29. napjain Miskolcon tartott gyűlésen, 7. k) jegyzőkönyvi pont alatt magáévá tette, mégpedig szószerint „azon megjegyzéssel, hogy ezek rögtöni felállítása csak az épen jelenleg gátló körülmények által lévén akadályozva, vagyis egyelőre csak igen rövid idő kérdésévé téve: legfőbb gondjai egyik tárgyává teszi az egyházkerület ezeket is mielőbb rendszeresíteni.“ Mi most sem tehetnénk — a magasabb szempontot tekintve — egyebet, minthogy ezen már egyszer elfogadott s általunk fővonásaiban most is helyesnek ismert javaslatunkat ajánljuk ismét tiszteletteljesen a főtiszteletű igazgató-tanács s egyházkerület becses figyelmébe. Azonban mi tudjuk, hogy még mindig alig van szeretett főiskolánk mélyen tisztelt felügyelete, minden kifejtett ügybuzgalom dacára is, azon helyzetben, hogy ezen tervet azonnal megvalósíthatónak tarthassa. Épezért ez idő szerint még nem óhajtjuk a főtiszteletű egyházkerület figyelmét a conventi tervezet maximuma felé irányozni, bár Sárospatakkal különösen ezt, épen ezt szeretnők valaha elérhetni, hanem csak maradunk most a maximum mellett, tekintve a főiskola jelen anyagi helyzetét, tekintve a meglévő tanerők égető anyagi érdekét, s tekintve végül azt, hogy önmagunk erős megterhelésével bár, de ama javaslatból a meglévő erőkkel igen sokat megvalósítottunk már, mondhatjuk, mindazt, mennyit csak lehetett, úgy, hogy több dologban jobban állunk ma is, mint a conventi tervezet, s a más oldalról mutatkozó hiányok iránt tán épen ezért egy időre elnézőbbek lehetünk. Merő ügybuzgalomból, előadási óráink számát önként, magunktól 9-től 10-re emeltük; az előadott tárgyak közzé felvettük az összehasonlító vallástant s a bibliai földrajzot és régiségtant; a két isagogica előadását elkülönítve rendszeresítettük, a tudomány nagy fontosságát s nagy kiterjedését tekintetbevevő óraszámmal; a rendszeres theologiai tantárgyaknál mutatkozó hézagot is igyekeztünk betölteni azzal, hogy ami tudományosan is igazolható s célszerű, a vallástudomány elvi, elméleti, vagy ha úgy tetszik nevezni: bölcselmi kérdéseinek tárgyalását is felöleltük az *encyclopaediával* kapcsolatban; a neveléstan előadására is szerencsénk volt időnként megnyerni azt, ki erre különösen hivatottnak tekinthető, főiskolánk egykori növendékét, Dezső Lajos, állami tanítóképezdei igazgató urat. Mindez természetesen, csak oly nagymérvű önmegterheléssel volt elérhető, hogy egyönmásónk heti 10 órája tulajdonképen 20 tanrendi előadási órának felel meg, mert az illető előadó tanár tantárgyait évenként két-két osztálynak váltogatva adja elő, úgy, hogy ezen túlmenni lehetetlenség. Így történik, hogy ma összevetve tanrendünket a conventi szervezettel, az előadandó tárgyakat tekintve, lényeges, égető hiányt egyáltalán nem mutathatunk ki. Csak is az új-szövetségi görög nyelv előadása hiányzik nálunk, az I-ső évesek számára, amire tulajdonképen csak is azért volna szükség, hogy az I-ső évesek a görög nyelvben addig is gyakoroltassanak, míg a következő évben exegesisre nem bocsáttatnak. Dehát ez inkább csak gyakorlati szempont. A másik nevezetesebb hiány a bölcsészeti tankörben a neveléstan előadásánál mutatkozik, melyre a conventi szervezet az I. és II-ik éven 3—3, összesen 6 órát szab ki. Az elsőre, t. i. az új-szövetségi görög nyelv előadására, közülünk kétségkívül senkisémm vállalkozhatik, miután az minden évben, mert csak az első éveseknek volna előadandó; mi pedig a magunk fontosabb tárgyaival ha nem egy, hát két esztendőre is el vagyunk foglalva. Erre tehát legalább is a jövő tanévre, ha már ezen most megkezdettre nem, docensre volna szükség addig is, míg legalább az 5-ik theologiai tanszék rend-

szeresítésével a tantárgyak más megosztásával a bajon egészen segítve nem lenne. — A kérdés e tekintetben az: multhatatlan-e a conventi szervezethez alkalmazkodás már most vagy a jövő évben? Várhatunk-e, míg többet is tehetünk? vagy már ezért is rögtön kell cselekednünk? Ami a nevelés- és oktatástannak a népiskolai szervezet ismertetésével kapcsolatos előadását illeti: ajánljuk, hogy Dezső Lajos, állami tanítóképezdei igazgató úr nyeressék meg, illő díjazás mellett, ennek évenkénti előadására heti 3 órával, olyformán, hogy tárgyát, a convent tantervének megfelelőleg, két évre terjesztené ki, mely esetben e tárgyat az I. és II-od évesek együtt hallgatnák, úgyhogy hallgatóinak meg lenne a két éven át összesen a kívánt hat órájuk.

Ime, ezekben van szerencsénk ez időszertinti szerény viszonyainkhoz mért szerény javaslatunkat előterjeszteni, azon édes reményben, hogy főiskolánkra s reánk tanárookra, kik a lefolyt tíz év alatt általán megcsaladosodva s anyagi gondokban is erősen megszorodva vagyunk, majd csak jobb idők is következnek.“

E javaslat mellett az igazgató-tanács, ugyanezen jegyzőkönyvi felterjesztésében egyszersmind, míg egyrésztől kijelenti, hogy a theologiai szaknak, mint főiskolánk e tulajdonképeni ősi intézeti ágának, lehetőleg egyetemi színvonalra emelése, kell, hogy az egyházkerület egyik elsőrendű feladatát képezze: egyszersmind azon megállapodását is tudatja, hogy a január hóban tartandó számvevőszéki ülésen, a költségvetés keretébe már fölveendőnek határozott méltányos tiszteletdíj mellett, a neveléstannak Dezső Lajos, állami tanító-képezdei igazgató által heti 2 órán leendő előadását egyelőre elegendőnek látja, s hogy a theologiai ötödik tanszék felállításának ez idő szerint függőben hagyandó ügye, mihelyt az anyagi viszonyok megengedni fogják, napirendre tűzethessék.

Egyházkerületünk megnyugvással fogadván a hittani szak fentebbi előterjesztését, azt egészben helyben hagyta, s maga részéről is felkérvén Dezső Lajos, állami tanítóképezdei igazgatót, a neveléstannak theologiai akadémiánkon, az igazgató-tanács által ajánlott óraszámban való előadására, megbizta az igazgató-tanácsot, hogy úgy az előző évben tanusított fáradozásának, mint most teendő szivességének tiszteletdíja iránt, egyházkerületünk elé tegyen javaslatot.

29. Olvastatott az igazgató-tanács, folyó évi szeptember 9-én tartott ülésének 36. számú jegyzőkönyvi pontja, amelyben előadja, hogy miután a theologiai szaktanfolyam conventileg megállapított szervezetében az egyes, külön intézkedéseket tartalmazó rész, a colloquiumokon és zárvizsgákon felül, úgynevezett akadémiai szakvizsgák rendezéséről is szól: azon meggyőződésben, hogy a colloquiumok és zárvizsgák együttesen különben sem végezhetőek, az évi zárvizsgákat mellőztetni, az eddigi, nyilvános jellegű colloquiumi rendszert pedig továbbra is fentartatni óhajtja; az akadémiai szakvizsgák rendezéséről szóló s helyeslésével találkozó pontot pedig, tanulmányozás és a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez majdan felterjesztendő javaslatkészítés végett kiadta a theologiai akadémiai tanári karnak: jelentését a januáriusi ülészsakra elvárván.

Az igazgató-tanács intézkedése helyeslőleg tudomásul vétetett s a theologiai tanári kar e helyen is megbizatik, hogy a kívánt dolgot elkészítvén, azt, az igazgató-tanács útján, jövő évi tavaszi közgyűlésünkre adja be.

30. Ugyanazon igazgató-tanács, folyó évi szeptember 9. tartott ülésének 41. számú jegyzőkönyvi pontjában, arra hívja fel egyházkerületünket, hogy miután ifj. báró Vay Miklós, igazgató-tanácsos, világi algondnokká választott, ezen oknál fogva, egy világi igazgató-tanácsosi hely betöltése vállalt szükségessé.

E felhívás folytán, az igazgató-tanácsosi hely betöltése, gyűlésünk folyamán elrendeltetvén, igazgató-tanácsossá, szavazattöbbséggel Dr. Juhász Mihály választott meg.

- 31.** Ugyanazon igazgató-tanács, folyó évi szeptember 7. tartott ülésének 22. számú jegyzőkönyvi pontjában jelenti, hogy a sárospataki főiskolában üresedésben levő, ének- és zenetanári állomásra, a kihirdetett pályázat útján két egyén ajánlkozott, névszerint Pásztor Sámuel, tiszánánai segédlelkész és Beke Antal, hajdú-hatházi kántor-organista, akiket is választás végett, egyházkerületi gyűlésünk elé terjeszt.

Mindkét pályázó bizonyítványai felolvastatván s a szavazás elrendeltetvén, általános szavazattöbbséggel, a főiskolai ének- és zenetanári állásra, a pályázati feltételek feltartása mellett, Beke Antal választatott meg. Ami vele midőn jegyzőkönyvi kivonat útján közölni határoztatik, egyszersmind felhivatik, hogy állomását a leg-rövidebb idő alatt foglalja el.

- 32.** Ugyanazon igazgató-tanács, folyó évi szeptember 7. tartott ülésének 19. számú jegyzőkönyvi pontja kíséretében, bemutatván a sárospataki akadémiának az 188⁴/₅. iskolai évre megállapított s általa helybenhagyott tanrendjét, előadja, hogy ennek alkalmából azon körülmény vonta magára figyelmét, hogy a akadémiánkon kiválóan a bölcsészeti szak berendezése az, mely feltűnőbb hiányokban szenved. Legérezhetőbb hiány, hogy a conventileg megállapított szervezet szerint is, a theologiai tanfolyam I. és II-od évi hallgatóinak hetenkint 3—3, összesen hat órán előadandó neveléstannak eddigelé rendes tanszéke nincsen, s a hiány a múlt évben is csak úgy volt pótolható, hogy e tantárgy docenséül, a helybeli állami tanítóképezde igazgató-tanárát nyerhette meg főiskolánk. Egyelőre pedig, csak épen jelezni kívánja azon körülményt, hogy Szinyei Gerzson, jelenlegi főkönyvtárnok által lévén elfoglalva azon tanszék, melyhez volt kötve eredetileg a neveléstan előadása s nevezett tanár a főtiszteletű egyházkerület jóváhagyásával úgy vette át a főkönyvtárnokságot, hogy magyar irodalomtörténetet s még más valamely ehez beosztható tantárgyat is adjon elő: mindenesetre felvilágosítást vár azon kérdés, valjon a főtiszt. egyházkerület mikor változtatta meg idevonatkozó határozatát; minthogy, ha azt meg nem szüntette, annak érvényt szerzendő, az igazgató-tanács fölhivatva fogja érezni magát, az arról való gondoskodásra, hogy a magyar irodalom heti 4 órájához esetleg bizonyos számú neveléstani órák is köttetnének; minthogy azonban, ez időszerint, míg a főkönyvtárnok alkönyvtárnoki és levéltárnoki, a közönség kiszolgálására tartozó teendőket is kénytelen végezni, az ezen teendőket végzendő hivatal betöltése idejéig, a neveléstani órák rendszeres beosztásának kérdését, a függő kérdések közé sorozza.

Az igazgató-tanács e részben tett előterjesztése, helyeslőleg tudomásul vétetik.

- 33.** Olvastatott a sárospataki főiskola igazgatóinak, az akadémiai és gimnáziumi tanulók ez iskolai évi létszámát feltüntető jelentése. Eszerint az akadémiai ifjak száma 84, a joghallgatóké 41; összesen 125. A gimnáziumi növendékek száma 506, tehát 10-zel több, mint a múlt évben ugyanezen napokon.

A jelentés helyeslőleg tudomásul vétetik.

- 34.** A sárospataki főiskola akadémiai igazgatósága beterjeszti a sárospataki akadémia 188⁴/₅. tanév első felére megállapított tanrendjét.

Tudomásul vétetvén, helybenhagyatik.

- 35.** Ugyanazon főiskola gimnáziumi igazgatósága beterjesztette a folyó 188⁴/₅. iskolai évre megállapított órarendet és a tankönyvek jegyzékét.

Tudomásul vétetvén, helybenhagyatott.

- 36.** A miskolci ev. ref. főgimnázium igazgatósága, az egyetemes convent által megállapított középiskolai rendtartás értelmében, beterjeszti a tanári kar által készített s az iskolai tanács által az 188⁴/₅. tanévre helybenhagyott, az iskola anyagi körülményeihez s jelenlegi tanerejéhez alkalmazott tantervet, tanrendet, a bevett tankönyvek sorozatával együtt.

37. Baksay István, a rimaszombati egyesült protestáns gimnázium igazgatója, szintén beterjesztette a vezetése alatt álló intézet ez iskolai évi létszámára vonatkozó kimutatását; eszerint a tanulók összes tétszáma 188, kik közül ev. ref. 63; ágostai hitv. ev. 59; római kath. 41; izráelita 25.

Tudomásul vétetett.

38. Olvastatott Fábry János, rimaszombati egyesült protestáns gimnáziumi igazgatónak, folyó évi aug. 23-án, 317. szám alatt kelt, püspöki hivatalunkhoz intézett értesítése, melyszerint az egyesült prot. főgimnázium igazgató-választmánya, az 188⁴/₅. tanévvel rendszeresített segédtanári állásra három pályázó közül Dr. Veres Samu, okleveles tanárjelöltet és bölcsészettudort egyhangúlag megválasztotta, ki állomását folyó évi szeptember 1-én foglalja el.

Tudomásul vétetett.

39. Felolvastatott az egyházkerületi népiskolai tanügyi választmánynak következő előterjesztése: „Az egyházkerületi népiskolai választmány. folyó hó 21-én tartott ülésében, a nagytiszteletű egyházmegyéből beküldött kimutatásokból átvizsgálván a népiskolai ügy állását, ezekből azon sajnálatos tapasztalatra jutott, hogy ez ügy a közelebb elmúlt években felismerhető előhaladást alig tett. Több egyházmegyében a tankötelesek jelentékeny száma még mindezideig távol maradt az iskoláktól, főleg az ismétlő iskolakötelesek még felerésze sem gyakorolja az iskolát; a népoktatási törvényben megszabott 6 osztály, az iskoláknak csak egynegyed részében van felállítva; az iskolai épületek, bár a legnagyobb részben jók és célszerűek, de a hiányok még erősen is jelentékenyek; testgyakorda csak alig néhány helyen van felállítva; a faiskoláknak csak egyharmadrésze van rendezett állapotban. Ezek mellett szomorúan kell azon alig orvosolható helyzetet is tudomásra hozni, hogy a tanítók fizetése a legtöbb helyen még mindig igen csekély, úgy, hogy vannak iskolák, hol a 120 frtot sem haladja meg.

E feltűnő hiányokat a népiskolai választmány, azok megszüntetését reménylhető javaslatok kíséretében, évenként a főtiszteletű egyházkerület elébe — kötelességéhez híven — felterjesztette s a főtiszteletű egyházkerület — amit jegyzőkönyvei évenként tanusítják — bölcs intézkedései által igyekezett azoknak megszüntetését eszközölni. E bölcs intézkedéseknek volt is tapasztalható sikere, míg az iskolák a jelen fejlődési álláspontra jutottak; ez álláspontról azonban a tovább fejlődés — miként felebb jeleztük — nem tapasztalható. E mozdulatlanság okát a választmány abban véli feltalálhatónak, hogy a főtiszteletű egyházkerület által az előhaladás eszközzésére tett intézkedések kellő erélylyel nem hajtattak végre.

E létező bajon a népiskolai választmány akként vél segíthetni, ha a főtiszteletű egyházkerület elhatározza:

1-szor. Hogy a népiskolai választmány részére egy működési körét és kötelességeit meghatározó szabályrendelet alkottassék.

2-szor. A népiskolai választmány kebelébe az egyházmegyék iskolai választmányának elnökei is felvétessenek, hogy ezáltal az egyházkerületi és egyházmegyei népiskolai választmányok mintegy szerves kapcsolatba hozassanak.

3-szor. Az egyházmegyékről nemcsak az iskolák állását feltűntető kimutatások, hanem az egyházmegyei népiskolai választmányok működését s intézkedéseit feltűntető jegyzőkönyvei is, az egyházmegyéknek e tárgyban hozott határozataival együtt, az egyházkerületi népiskolai választmányhoz megküldessenek, részint azért, hogy az egyes egyházmegyék kebelében az iskolai ügy elébbvitelére tett sikeres intézkedések a nyilvánosságra hozatván, más egyházmegyék által is alkalmazásba vétethessenek; részint pedig azért, hogy a főtiszteletű egyházkerület által e tárgyban hozott határozatoknak, az egyházmegyék által eszközözlendő végrehajtása nyilvántartathassék.

Midőn egyházkerületünk sajnosan veszi tudomásul, a választmány által, a népiskolai tanügy terén felmutatott hiányokat: épen azoknak lehető elenyésztetése cél-

jából, szíves készséggel teszi magáévá a választmány által tett indítványokat, egynek kivételével, s ezek alapján, mindenekelőtt megbizsa magát a választmányt, hogy készítsen és terjeszzen egyházkerületünk elé a népiskolai választmány hatáskörét és kötelességeit részletesen körvonalozó szabályrendelet-javaslatot, egyszersmind elhatározza, hogy az egyházmegyék jövőre nemcsak az iskola állását feltüntető kimutatókat küldjenek a választmány rendelkezésére, hanem terjeszszék fel az egyházmegyei népiskolai választmányok működését feltüntető jegyzőkönyveket is. Épen ezen intézkedés folytán, az egyházkerületi választmány szorosabb összeköttetésbe léphetvén az egyházmegyei választmányokkal, már csak a felesleges költségek miatt sem tartotta egyházkerületünk elfogadhatónak azt, hogy az egyházkerületi népiskolai választmány kebelébe az egyházmegyék iskolai választmányának elnökei is beválasztassanak.

40. Az alsózempléni egyházmegye, folyó évi augusztus 26., 27. napjain, Sárospotakon tartott közgyűléséből, pártolólág terjeszti fel a bereckii egyház kérvényét, melyben az általa 2000 forintot vásárolt 36 hold szántó föld megvételét tárgyzó adásvételi szerződést megerősíteni kéri.

Ezen szerződés megerősítetik s annak eredeti példányára a megerősítési záradék rávezettetni határozzatik.

41. Olvastatott ugyanazon egyházmegye felterjesztése, melyben a szentesi lelkész részére eddig évenként adott 50 frt. díjat ezentúl ugyancsak évenként a Véke, Boly, Zétény sat. elszórtan levő fiók-egyházak kitűnő tanítójának, Kovács Ferencnek adadni kéri.

Az említett 50 frt. évi segély, Kovács Ferenc tanítónak mindaddig megadatni határozzatik, míg azt tanusított hivatalbeli buzgalmának kitartása által megérdemli.

42. Ugyanazon egyházmegye, folyó évi augusztus 26-ik napján, Sárospatakon tartott közgyűlésének egyik jegyzőkönyvi pontjában tudatja, hogy Barati Ferenc, takta-kenézi lelkész-tanítónak, folyó évi november elsejétől, hivatalába való visszahelyezését kimondotta.

Tudomásul vétetik.

43. Olvastatott az alsózempléni egyházmegye fölterjesztvénye, melyben pártolja Lábás Menyhértné, volt szentesi lelkész özvegyének azon kérelmét, hogy a helyettes lelkész által a szűkölködők pénztára számára fizetendő összeg, nevezett özvegy lelkész nő és kiskorú gyermekei részére adassék, azon indokból, mivel a nevezett özvegy négy gyermekével gyámol nélkül maradt hátra, s férje 1883. október 26-án halt el, holott ha még csak néhány napig él, folyamodó még egy egész özvegyi év jótéteményében részesült volna.

Egyházkerületünk, az egyházmegye fölterjesztvényében foglalt indokok alapján, a szentesi helyettes lelkész által a szűkölködők pénztárába fizetendő összeget, kivételesen, a néhai Lábás Menyhért árvái részére adományozza és utasítja az alsózempléni egyházmegyét, hogy ügyeljen fel arra, hogy ezen összeg a nevezett árvák szükségletére fordíttassék.

44. A felsőzempléni egyházmegye, folyó évi augusztus 22-én, Kis-Ráskán tartott közgyűlésében, 29-ik szám alatt kelt határozatával, felterjeszti, megerősítés végett, a legényei és a bánóci egyházak lelkészi díjlevelét; az alsózempléni egyházmegye pedig, Sárospatakon, 1884. augusztus 26—27-ik napjain tartott közgyűléséből, az örösi egyház lelkészi díjlevelét; végre a gömöri egyházmegye, Zubogyon, folyó évi szeptember 2-án tartott közgyűlésében, 28. szám alatt kelt határozatával, a naprágyi egyház lelkészi és a martonfalusi egyház tanítói díjlevelét.

Mindezen díjlevelek szabályszerűen lévén kiállítva, megerősítetnek.

45. Olvastatott a máltai ev. ref. egyház presbyteriumának, a felsőzempléni egyházmegye folyó évi augusztus 22-én, Kis-Ráskán tartott közgyűlése által ajánlólag felterjesztett kérvénye, melyben tanítói állomásának 50 frt. évi állandó segélyben való részesítését kéri.

Tekintve azon jó szolgálatokat, melyeket ily más felekezeti közzé beékeltek egyházban, egy képzett tanító egyházunk érdekének előmozdítására végezhet: az egyház presbyteriuma által kért évi 50 forint állandó segélyt, egyházkerületünk a tanítói javadalmazás emelésére megadja.

46. Olvastatott a viszokai ref. leányegyház híveinek egyházkerületünkhöz intézett kérvénye, melyben panaszozzák, hogy Hegedűs Sámuel, bajánházi ref. lelkész, akinek Viszoka leányegyházát képezi, nem értvén a tót nyelvet, az istenitiszteleket tótul nem is végezheti; ezért kérelmezik, hogy említett lelkészük cseréltetné fel más olyannal, aki az ő óhaját, az istenitiszteleket tót nyelven tartását betölthetné. Ezzel kapcsolatban olvastatott az ungi egyházmegyének 1884. augusztus 26-án, Nagy-Szelmencen tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 25. számú kivonata, mely szerint a viszokai egyház híveinek, lelkészek ellen beadott említett kérvényekre a következő határozat hozott: „A viszokai leányegyház előjárói, az illető lelkész megválasztása alkalmával, magyarnyelvű templomi szolgálatot óhajtottak, amelyet az egyházmegye annyival nagyobb örömmel fogadott, mert az anyaegyház hívei tisztán magyarok, és miután a viszokai leányegyházban egy magyar tannyelvű községi iskolának felállítása is remélhető volt, a lelkész a vallásoktatás tekintetében azt hitte, hogy boldogulni fog. Azonban, miután az egyházmegye, a magyar tannyelvű iskola felállítására nézve, reményében csalódott, kötelességének ismervén a növendékek vallásos oktatásáról gondoskodni: utasítja Hegedűs Sámuel, bajánházi és viszokai ref. lelkészt, hogy a viszokai tót gyermekeket legalább az úrvacsorához való imákra tótul tanítsa meg, a netalán magyarul valamit tudókat pedig — nyelvismeretökhöz képest — bővebb vallásos oktatásban részesítse.

Az egyházmegye e tárgyban hozott eme végzése -- mint teljesen megfelelő — indokainál fogva helybenhagyatik.

47. A felsőzempléni egyházmegye, folyó évi aug. 22-én, Kis-Ráskán tartott közgyűlésének 7. számú jegyzőkönyvi pontjában tudatja, hogy a legényei egyházba Kádár János választott meg lelkészül s állomásán az egyházmegye által meg is erősített.

Tudomásul vétetik.

48. Olvastatott az abauji egyházmegye Göncön, 1884. augusztus 19—20. napjain tartott közgyűlésében, 25. szám alatt hozott határozata, melyben a szent-istván-baksai egyház lelkészi díjlevelét, noha az — jövedelmül csak 568 forintot tüntetvén fel — teljesen nem üti meg a lelkészi díjminimumot, megerősíti s az egyháznak a lelkészválasztásra a jogot megadja; továbbá a nagy-kinizsi egyházat ideiglenesen a szent-istván-baksai egyházhoz csatolja, az ottani lelkész felügyelete és gondozása alá helyezi, a szolgálati viszonyt pedig akként szabályozza, hogy a szent-istván-baksai lelkész minden harmadik vasárnap délelőtt az istenitiszteleket Nagy-Kinizsen végzi, az úrvacsoráját évenként 6-szor oly módon szolgáltatja ki, hogy annak határnapja, a 3 főünnep kivételével, azon harmadik vasárnapra tétessék, melynek délelőttjén a n.-kinizsi egyházban különben is templomi szolgálatot kell végeznie. E felügyelet- és szolgálatokért a n.-kinizsi egyház a lelkészi földek bérletéből, a gondnok által a baksai lelkésznek évenként 160 frtot fizettet, melyből azonban a lelkész, szintén félévi utólagos részletekben, évi 35 frttal díjazza a baksai tanítót azon templomi szolgálatokért, melyeket az a lelkésznek N.-Kinizsen létekor helyette Baksán teljesít. Fentartja azonban az egyházmegye a jogot, hogy az esetre, ha a n.-kinizsi egyház nem váltaná be azon ígétét, mely szerint az önálló egyházzá emelkedhetés céljából minden lehető elkövet a lelkészi díjalap növelésére: bizonyos időtartam elteltével a baksai lelkész részére magasabb, a szolgálati terhekkal inkább arányban álló

díjazást állapítson meg a n.-kinizsi egyház részéről. Úgy intézkedik végül, hogy azon napokon, melyeken a szent-istván-baksai lelkész N.-Kinizsen nem szolgál, a templomi teendők végezése, az egyházi törvény 99. §-ában előírt módozatok szerint, a n.-kinizsi tanítóra ruháztatik, akinek ezen szolgálatért járó díjazására vonatkozólag, elvileg megállapítja az egyházmegye, hogy a n.-kinizsi egyház által eddig a lelkész részére fizetett szemes élet jövőre a tanítónak adassék, s amennyiben ez netalán nem állana kellő arányban a szolgálati terhekkel, esetleg a lelkészi földek bérletéből pótolassék; minthogy azonban az említett szemes élet mennyiségére nézve a n.-kinizsi egyház semmi kimutatást nem nyújtott be, e tekintetben a beterjesztetni rendelt adatok beérkezte után fog végleg dönteni.

Egyházkerületünk a szent-istván-baksai egyház lelkészi díjlevelét megerősíti s a nevezett egyháznak a lelkészválasztási jogot megadja; mert tekintetbe véve ezen, valamint a n.-kinizsi egyház viszonyait; tekintetbe véve, hogy a díjlevel a díjminimumra még a n.-kinizsi egyház különválása esetén is könnyen kiegészíthető; jelenben pedig a N.-Kinizstől nyerendő jövedelemmel azt meghaladja; tekintetbe véve, hogy az egyházi közalapból az ily egyházak fölsegélése rövid időn remélhető: nem tartja egyházkerületünk ez idő szerint célszerűnek az anyaegyházak kevesbitését.

Ami a n.-kinizsi egyházat illeti, egyházkerületünk belenyugszik abba, hogy ezen egyház ideiglenesen a szent-istván-baksai egyházhoz csatoltassék s az egyházmegyei határozatban előírt módozatok szerint, a szent-istván-baksai lelkész felügyelete alá helyeztessék, utasítván az egyházmegye, hogy ezen ügy végbefejezése céljából, a n.-kinizsi tanító díjazására vonatkozó, még függőben hagyott kérdést is mielőbb döntse el.

49. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 7. számú jegyzőkönyvi pontjában, Kiss Gyulának telkibányai lelkészszé történt megválasztatását és állomásán való megerősítését jelenti.

Tudomásúl vétetik.

50. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 11-ik számú jegyzőkönyvi pontjában tudatja, hogy Bertók Károly, III. éves állami tanítóképezdei növendéket, a cécei egyházba azon feltétel alatt erősítette meg tanítónak, hogy tanítói oklevelét mulhatlanul szerezze meg.

Helyeslőleg tudomásúl vétetik.

51. Ugyanazon egyházmegye, folyó évi augusztus 19—20. napjain Göncön tartott közgyűlésének 8-ik számú jegyzőkönyvi pontjában tudatja, hogy a szántói egyház papjává Medve Pál választott meg, s megválasztatása az egyházmegye által megerősített.

Tudomásúl vétetik.

52. A tornai egyházmegye, Hegedüs Tamás felebbezése folytán fölterjeszti, folyó évi szeptember 9—10. napjain, Szádelőben tartott közgyűlésében, 6. szám alatt hozott határozatát, melyben elutasítja a nevezett Hegedüs Tamás tanítót azon kérelmével, hogy a teresztenei leányegyházból időközileg bocsáttassék el s részére szolgálati bizonyítvány adassék és pedig azért, mivel törvényeink a tanítóváltás idejéül Szent-György napját — a tavaszi időt — állapítják meg; a nevezett tanító pedig, ki egyházában még egy évet sem töltött el, az esperes által ezen önként elfogadott állásában megerősítettén, rendes tanítónak tekintetik.

A tornai egyházmegye neheztelt határozata indokainál fogva helybenhagyatik.

53. Ugyanazon egyházmegye, folyó évi szeptember 9—10-ik napjain, Szádelőben tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 26. számú pontjában, azon tapasztalatra hivatkozva, melyszerint míg a saját egy-

házkerületünkben vizsgázott segédlelkészek csak kétévi papi gyakorlat után pályázhatnak lelkészi állomásra, addig a más egyházkerületből átjött segédlelkészek, a második lelkészvizsgáról nyert bizonylat felmutatása után azonnal, tehát egyévi gyakorlat után is jogosultak a pályázatra, s így saját egyházkerületünk segédlelkészei, más kerületből jöttek előnyére, háttérbe szoríttatnak: kéri azért az egyházkerületet, alkosson oly szabályrendeletet, melyszerint bármely egyházkerületben vizsgázott segédlelkészek, csakis kétévi lelkészi gyakorlat kimutatása után bocsáthatók pályázatra; egyszersmind hasson a conventen oda, hogy a lelkészi vizsgák s a lelkészhivatal feltételei minden egyházkerületben egyöntetűvé tétessenek.

Minthogy a convent a lelkészvizsgák rendezését már feladataúl tűzte ki, s a végleges megoldást eddig csak a kérdésnek szükséges tanulmányozása akadályozza: azért ez ügyben felesleges egyházkerületünknek a conventnél közbenjárnia, hanem, igenis, utasítja a kijelölő-bizottságokat, hogy a szóban forgó s netalán előforduló eseteknél, a nálunk érzésben érvényben levő szabályt vegyék mindenkor figyelembe.

54. Olvastatott a felsőborsodi egyházmegye, folyó évi szeptember 3—4. napjain, Szendrőben tartott közgyűlésének 25-ik számú jegyzőkönyvi pontja, melyben indítványozza, hogy mivel az egyházi hatóságok által kiszabott pénzbírságok behajtásához törvény szerint a polgári hatóság segédkezet nem nyújt és így sok, fegyelmi ügyben hozott s pénzbírságra szóló határozatunk könnyen illusoriussá válhatik: járuljon felíráttal a főtisztelelt egyházkerület a conventhez aziránt, hogy a convent hathatós befolyásával eszközölje ki a magas kormánytól, miszerint az egyházi hatóságok által, szabályszerű eljárás útján, fegyelmi vagy más, ezzel rokontermészetű ügyben hozott, pénzbírságra szóló határozatok végrehajtása iránt az állam segédkezet nyújtson; győzze meg a magas kormányt arról, hogy az állam ezen segédkezése egyrészt az egyházi jórend érdekében multhatatlanul szükséges, másrészt az egyház tagjainak jólfelfogott érdekeit egyáltalában nem sérti. Vagy ha ez a jelen törvény érvényben létele idejéig kivihetetlennek mutatkoznék, legalább készítse elő az utat a convent a magas kormánytól oda, hogy ily értelmű szakasz, a legközelebb tartandó zsinat által az egyházi törvények közzé beiktattathassék.

Egyházkerületünk e régóta érzett baj orvoslása végett tett indítványt elfogadja és magáévá teszi, s az ez ügyben a conventhez intézendő felírat elkészítésével a jegyzői kart bizza meg.

55. Ugyanazon egyházmegye, folyó évi szeptember 3-án tartott közgyűlésének 32. számú jegyzőkönyv kivonatában, a Hegedűs Mihály, bánhorváti római kath. lelkész által elkövetett, illetéktelen elkeresztelés- és törvénytelen anyakönyvezésből származó vallásügyi sérelem orvoslását kéri.

Püspöki hivatalunk felkérte, hogy ez ügynek orvoslását a szokásos módon eszközölni sziveskedjék.

56. Olvastatott a paraszniai ev. ref. egyház presbyteriumának, a felsőborsodi egyházmegyéhez intézett s ennek Szendrőben, 1884. szeptember 3-án tartott közgyűlése által pártolólág felterjesztett kérvénye, melyben érzékenyen panaszolja, hogy Borsodmegye királyi tanfelügyelője, a folyó évi május 12-én tartott megyei közigazgatási bizottság ülésére beterjesztett jelentésében, a paraszniai ev. ref. egyház iskoláját a közegészség kívánalmaival teljesen ellenkezőnek s jelen állapotában tarthatatlannak jelentette ki, és hogy ezen tanfelügyelői jelentés alapján, 397. szám alatt hozott megyei közigazgatási bizottsági határozat, foganatosítás végett, egyházi felsőbb hatóságunk mellőzésével, a főszolgabírói hivatalnak adatott ki, így akarván oda kényszeríteni őket, hogy iskolájokat, ha annak felekezeti jellegét megtartani óhajtják, erejüket meghaladó költséggel is berendezni igyekezzenek; holott, amint a presbyterium jelentéséből kitűnik, a paraszniai ref. egyház iskoláját már

ezen rendelet hozatala, sőt a tanfelügyelői jelentés előtt, a népiskolai törvény kivánalmainak megfelelőleg, átalakította.

Egyházkerületünk, midőn e talán inkább félreértésből, mint más okból származott ügy felmerülése felett sajnálatát fejezi ki, egyszersmind felkéri püspökünket, hogy Borsodmegye közigazgatási bizottságában személyesen odahatni szíveskedjék, hogy az egyházi szervezetünkkel ellenkező, netalán történhető összeütközések jövőre elkerülhetők legyenek, s iskoláink esetleges javítására célzó intézkedések, egyházi főhatóságaink mellőzésével, közigazgatási úton ne tétessenek.

57. A gömöri egyházmegye, folyó évi szeptember 2. napján, Zubogyon tartott közgyűlésének 22. számú határozatában, pártolólágg terjeszti fel az alsó-szuhaí egyház azon kérelmét, melyszerint az a birto-
kában levő, de semmi tiszta jövedelmet nem hozó malmát 800 frtért eladhassa.

Egyházkerületünk a malom eladását megengedi, oly feltétel mellett, hogy annak 800 frtot tevő ára takarékpénztárba helyeztessék és kamatai arra a célra fordittas-
anak, amelyre szolgált eddig az eladott malom.

58. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 25-ik számú jegyzőkönyvi pontjában tudatja, hogy a simonii egyház, a harmadik osztályból a másodikba soroztatott.

Tudomásúl vétetik.

59. A felavatott lelkészek részére, a papi oklevelek kiállítására kiküldött bizottság jelenti, hogy a fel-
avatott 28 lelkész részére a papi okleveleket kiszolgáltatta s tőlük a papi özvegy-árvatár részére 111 frt. 30 krt, a sárospataki főiskolai könyvtár részére 58 frt. 80 krt, a szépiészeti múzeum részére 14 frtot vett be s szolgáltattott át az illető pénztárak kezelőinek.

Tudomásúl vétetik.

60. Az országos közalapbóli segélyezésre az egyházmegyék pártolólágg a következőket terjesztették fel: a felsőborsodi egyházmegye a nyekézseni egyházat 300 frt. segélyre; az alsóborsodi egyházmegye Somody János, bábai lelkészt évi 100—150 frt. állandó segélyre; az ungi egyházmegye Vágó István, gálocsi lelkészt évi 100 frt. állandó segélyre; a felsőzempléni egyházmegye a kacsui ref. egyházat évi 100 frt. állandó, úgyszinté a kacsui lelkészt évi 100 frt. állandó segélyre; a tornai egyházmegye az almási ref. leányegyházat 300 frt. segélyre, Kaposy György, jabloncai lelkészt évi 200 frt. állandó, valamint Benkő Gáspár, b.-vendégii lelkészt évi 200 frt. állandó, úgyszintén Imre István, szin-petrii lelkészt évi 200 frt. állandó segélyre.

Püspökünk felkérctik, hogy a folyamodók kérvényeit, egyházkerületünk ajánlá-
sával, az egyházi közalap végrehajtó-bizottságához terjeszsze föl.

61. Elek Sándor, tusai lelkész ellen, Fodor Sándor, parnoi római kath. lelkész által, a gálszécsi kir. járásbírószág előtt, a vallás szabad gyakorlata elleni kihágás jogcímén fenytő panasz adatván be, a nevezett, a jelzett járásbírószág ²³⁴⁰ ~~2340~~ sz. ítéletével a vád alól fölmentetett ugyan, azonban az ügyíratok, a fegyelmi eljárás esetleges megindítása végett, püspökünkhöz tétettek át. Püspökünk ezen ügyet a felsőzempléni egyházmegye fegyelmi bírószágához áttévén: a nevezett egyházmegye. folyó évi augusztus 22-én, Kis-Ráskán, 34-ik szám alatt kelt s egyházkerületünkre felterjesztett határozatában jelenti, hogy Elek Sándor ellen a fegyelmi eljárást megindítandónak nem találta.

Tudomásúl vétetik, s erről a gálszécsi kir. járásbírószág, az áttett ügyíratok visszacsatolása mellett. értesítettni rendeltetik.

62. Tavaszí közgyűlésünk alkalomával tartott fegyelmi bírószág, 1. szám alatt hozott ítéletében, Kolozsvári István, toicsvai lelkész ellen újabb fegyelmi vizsgálatot rendelvén el: az alsőzempléni egyház-

megye, 1884. augusztus 26—27. napjain, Sárospatakon tartott közgyűlése alkalmával megtartott törvényszékének hivatalból felterjesztett határozatában jelelenti, hogy Kolozsvári István, lelkész ellen indított ezen újabb fegyelmi eljárást, elévülés indokából beszüntette.

Tudomásul vétetik.

63. Olvastatott Fodor Lajos, parasznyi, Farkas József és Fejes Albert szentpéteri ref. tanítóknak, mint a felsőborsodi ref. tanítói testület megbizottjainak, saját egyházmegyéjükhöz intézett és ennek 1884. szeptember 3-án, Szendrőben tartott gyűlése által, egyházkerületünkhöz pártolólag felterjesztett kérvénye, melyben a tanítóknak a halotti búcsúztatók eltörléséből eredt jövedelemcsökkentését valamely alaphoz kárpótoltatni kéri.

Miután e tárgyban egyházkerületünk, Sárospatakon, folyó évi június 30. és július 1-én tartott közgyűlése érdemileg és végérvényesen határozott: a folyamodók kérelme, ily célú alap hiányában, nem teljesíthető.

64. Olvastatott Doktor Gyula, f.-barcikai ref. lelkésznek egyházkerületünkhöz intézett kérvénye, melyben jégverés által történt nagy kárára hivatkozva, bármely tárból leendő segélyezésért esedezik, továbbá olvastatott néhai Szabó János lelkész özvegyének, Török Katalinnak, egyházkerületünkhöz intézett kérvénye, melyben szegény anyagi viszonyaira, számos árva gyermekére való tekintetből, bármely tárból segélyezésért esedezik.

Miután a segélyezés ügye, az e tekintetben hozott végzés szerint, az egyházmegyék által intéztetik el: folyamodók kérvényei illető egyházmegyékhez ajánlólag visszatétni határozattak.

65. A dunamelléki ev. ref. egyházkerület, 1884. június 7-én, Budapesten tartott gyűlésének jegyzőkönyvét; a tiszántúli ev. ref. egyházkerület, folyó évi április 26. — május 2. Debrecenben tartott első gyűlésének jegyzőkönyvét; az erdélyi ev. ref. egyházkerület, 1884. június 5—8. Kolozsvárt tartott közgyűlésének jegyzőkönyvét és az erdélyi ág. ev. egyházkerület, 1884-ik évi évkönyvének 2-ik füzetét, egyházkerületünk levéltára részére megküldte.

A testvéregyházkerületek e szíves küldeményei köszönettel vétetvén, levéltárunkba tétetni határozattak.

66. Fejes István, főiskolai alondnoknak, a ref. püspökök főrendiházi tagságára vonatkozólag beadott indítványa, előző napi megállapodás szerint, napirendre tűzetvén, felette hosszas és mélyreható vita folytatott; minthogy azonban indítványtevő, indítványát visszavette:

Határozathozatalra szükség nem vala.

67. Miután köztudomású dolog az, hogy az államkormány a felsőház rendezésénél, a prot. vallásfelekezeteknek valamely módon leendő képviseltetését is célozza; ez az ügy pedig, már csak lehető következményeire való tekintetből is, a legmélyebben érinti egyháztársadalmunknak ügykezelési, mint a maga egészében eddig átható elveit:

Azért egyházkerületünk, ezen okok miatt, méltán reméli a magas kormánytól, hogy ez irányban, a felekezetek előleges meghallgatása nélkül, nem fog a törvényhozás elé törvényjavaslatot előterjeszteni. Egyházkerületünk ebbeli határozata, hozzájárulás végett, a testvéregyházkerületekkel is közöltetni rendeltetett.

68. Egyházkerületünk azon meglepő és elhalmozó szíves szeretetért, amelylyel találkozott a gyűlés tartama alatt úgy a rimaszombati egyház, annak előjárósága és minden egyes tagjai, valamint a derék város polgársága és előjárói, nemkülönben a megye részéről is, midőn ez dísztermét készséggel engedé át tanácskozásunk helyéül:

Szíves köszönetét és legnagyobb elismerését fejezi ki ehelyen is, kívánván, hogy a gondviselés áldó keze nyugodjék meg folyvást a város élete felett, hogy így továbbra is legyen példányképe annak az egyetértő békének és áldozatkészységnek, melyet úgy egyházi, mint köztársadalmi téren ez alkalommal is felmutatott.

69. Mindezen jegyzőkönyvi pontok
hitelesítették.

Jegyzették: *Mitrovics Gyula*, egyházkerületi egyházi főjegyző: a lelkészfelavatási ünnepély leírását s az 1, 2, 3, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 37, 39, 42, 47, 49, 50, 51, 53, 54, 55, 57, 58, 66, 67, 68, 69;

Debreczeni Bertalan, világi főjegyző: a 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 23, 40, 43, 44, 48, 52, 59, 61, 62;

Dr. Kovács Gábor, világi aljegyző: a 9, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 34, 35, 36, 38, 41, 45, 46, 56, 60, 63, 64, 65. pontokat.

A jegyzőkönyvben foglalt tárgyak rövid kimutatása.

A lelkészfelavatási ünnepély leírása.

1. Elnöklő püspök a tanácskozást megnyitja.
2. A társelnökségre ifj. báró Vay Miklós kéri fel.
3. A képviselők igazoltatnak.
4. Egyházkerületi egyházi főjegyzővé Mitrovics Gyula választatik.
5. Egyházi aljegyző választása elrendeltetik.
6. Egyházkerületi világi tanácsbírákúl Dr. Lengyel Endre és Lévay József választatnak meg.
7. Lovass Sámuelnek, esperesi hivataláról történt lemondása alkalmából, jegyzőkönyvi elismerés nyilvánítottatik.
8. Vajányi Lajos tornai esperessé történt megválasztása bejelentetik.
9. Néhai Nagy Péter, püspök elhunytá felett az egyházkerület jegyzőkönyvileg is kifejezi fájdalmas részvétét.
10. Az egyházi közigazgatás körében előforduló peres ügyek elintézésére nézve az eddigi szokás fenntartatik.
11. A pénzügyi bizottság tagjai megválasztatnak.
12. Az egyházközségi dékányság ügye, tanulmányozás végett az egyházmegyéknek adatik ki.
13. Ő Felségének legkegyelmesebb adománya a veskői egyház részére, hálás köszönettel vétetik.
14. A közoktatásügyi minisztérium leírata a jogakadémiai vizsgálati határidők tárgyában.
15. Az államsegély utalványozása bejelentetik.
16. A közoktatásügyi minisztérium tudatja, hogy Dr. Ruzsicska Kálmán helyére, zemplénmegyei segéd-tanfelügyelőül Felber Domokost nevezte ki.
17. Ugyanazon minisztérium leírata a más vallásbeli gyermekek megkeresztelése ügyében.
18. " " " a gimnáziumi bizonyítványok kiállítására vonatkozólag.
19. " " megküldi a levéltár részére, az országos levéltárra vonatkozó törvények és rendeletek gyűjteményének egy példányát.
20. " " tudatja, hogy a rimaszombati egyesült protestáns gimnáziumba Marossy Sándor és Kerekes Dezső tanárokkül kineveztettek.
21. " " az ő Felsége által adott segélypénzek nyugtájának postafordultával való beküldését rendeli el.
22. A jog- és államtudományi kar tanulmányi és vizsgálati rendszabályai megerősítettnek.
23. Fráter Sándor, györgytarlói bérlő kérelmére határozat hozatik.
24. Püspöki hivatalunk megbizatik, hogy a conventen jelentést tegyen tanügyi szervezkedésünk állapotáról.
25. Az állami tanítóképezdében tanuló ifjaink részére, a negyedik évben tanítandó vallásos tananyag megállapítottatik.
26. A főiskolai könyvtári olvasó-szoba alakítására vonatkozó újabb szervezet beváratik.
27. Az országos kiállítás ügyében tett jelentés tudomásúl vétetik.
28. A theologiai akadémia szervezésére beadott javaslat elfogadtatik.
29. A theologiai tanári kar megbizatik, hogy készítsen javaslatot a theologiai alapvizsgákra vonatkozólag.
30. Juhász Mihály főiskolai igazgató-tanácsossá választatik.
31. A főiskolai ének- és zenetanári állásra Beke Antal megválasztatik.
32. Az igazgató-tanács jelentése, az akadémiai tanrend bemutatása alkalmából, tudomásúl vétetik.
33. A sárospataki főiskolai igazgatók jelentése a tanulók létszámáról.

34. Az akadémiai tanrend bemutatattik.
35. A sárospataki gimnáziumi igazgató beterjeszti az 1884¹/₅. iskolai évre megállapított órarendet és a tankönyvek jegyzékét.
36. A miskolci gimnázium igazgatósága beterjeszti a megállapított tantervet, tanrendet és a tankönyvek sorozatát.
37. A rimaszombati egyesült prot. gimnázium létszáma tudomásul vétetik.
38. Ugyanezen gimnáziumba Dr. Veres Samu tanárrá választása tudomásul vétetik.
39. Az egyházkerületi népiskolai választmány jelentése s az annak alapján hozott határozatok.
40. A bereckii egyháznak, 36 hold szántóföldének eladhatására vonatkozó kérelme teljesítettik.
41. Kovács Ferenc tanítónak 50 frt. évi segély adatik.
42. Barati Ferenc, taktakenézi lelkész tanítónak hivatalába való visszahelyezése tudomásul vétetik.
43. Az alsó-zempléni egyházmegyének, Lábos Menyhértné, volt szentesi lelkész özvegyének segélyezése tárgyában tett javaslata elfogadtatik.
44. A legényei, bárcai, örösi, naprágyi lelkészi és a martonfalusi tanítói díjlevelek megerősítettnek.
45. A málcai tanítói fizetés javítására 50 frt. állandó segély adatik.
46. A vizokai leányegyház és Hegedűs Sámuel lelkész ügyében hozott egyházmegyei ítélet helybenhagyatik.
47. Kádár Jánosnak legényei lelkészszé történt megválasztása tudomásul vétetik.
48. A nagy-kinizsi és szent-istván-baksai egyházak ügyében hozott határozat.
49. Kiss Gyulának telkibányai lelkészszé történt megválasztása megerősítettik.
50. Bertók Károly, cécei tanító, tanítói oklevél szerzésre utasítottik.
51. Medve Pálnak szántói lelkészszé történt megválasztása tudomásul vétetik.
52. A tornai egyházmegyének Hegedűs Tamás tanító ügyében hozott határozata helybenhagyatik.
53. Ugyanazon egyházmegyének a lelkészi kijelölés tárgyában tett felterjesztése elintéztetik.
54. A conventhez felirat intéztetik az egyházi híroságok által kiszabott pénzbüntetés behajtása tárgyában.
55. Hegedűs Mihály bánhorváti római katolikus lelkész törvénytelen keresztelés által tett vallássérelme illető helyre terjesztetik fel.
56. A parasznai egyház sérelmének elintézése püspöki hivatalunkra bizatik.
57. Az alsó-szuhai egyháznak megengedtetik, hogy malmát eladhassa.
58. A simonii egyház a harmadik osztályból a másodikba soroztatik.
59. A papi oklevelek kiállítására kiküldött bizottság jelentése.
60. A közalaphól segélyt kérők névsora.
61. Elek Sándor tusai lelkész fegyelmi ügye beszünttetetik.
62. Kolozsvári István, tolcsvai lelkész fegyelmi ügye, elévülés indokából beszünttetetik.
63. A felsőborsodi tanító-testület kérelme, a halotti búcsúztatók eltörlése miatt származó jövedelem-csonkulás kárpótlása tárgyában, nem teljesítettik.
64. Doktor Gyula, felső-barcikai lelkész kérelme az egyházmegyéhez utasítottik.
65. A testvér-egyházkerületek jegyzőkönyvei köszönettel vétetnek.
66. Fejes Istvánnak, a ref. püspökök felsőházi tagságára vonatkozó indítványa.
67. Az egyházkerület határozata ez ügyben.
68. Jegyzőkönyvi köszönet a rimaszombati egyház, város és az illető megye előzékenységeért.
69. A jegyzőkönyv hitelesítettik.

Betűrendes tárgymutató

arra, hogy mely határozatok mely egyeseket, testületeket vagy bizottságokat illetnek.

- Abauji egyházmegye 48.
 Alsó-szuhai egyház 57.
 Balogh Béla 11.
 Beke Antal 31.
 Bereckii egyház 41.
 Bertók Károly 50.
 Bornemisza József, esperes 11.
 Debreczeni Gábor, esperes 11.
 Doktor Gyula 64.
 Egyházmegyéket 12.
 Egyházkerületi tanügyi bizottság 39.
 Egyházkerületek 67.
 Elek Sándor 61.
 Erdélyi egyházkerület 9.
 Esperesi hivatalok 5.
 Felsőborsodi egyházmegye 69.
 Főiskolai gazdasági választmány 23.
 „ tanári kar 26.
 „ theologiai tanári kar 29.
 „ igazgató-tanács 28.
 Fráter Sándor 23.
 Dr. Juhász Mihály 30.
 Kolozsvári István 62.
 Kovács Ferenc 41.
 Lábos Menyhértné 43.
 Dr. Lengyel Endre 6.
 Lengyel Sámuel 11.
 Lévay József 6., 11.
 Losonczy Károly 11.
 Lovass Sámuel, főesperes 7.
 Málcai egyház 45.
 Nagy Sándor, vallástanító 25.
 Püspöki hivatal 22., 24., 55., 56.
 Ragályi György 11.
 Simonii egyház 58.
 Tóth Dániel 11.
 Báró Vay Béla 11.